

Datum: 17.02.2017

Medij: Politika

Rubrika: Kultura

Autori: Dubravka Lakić

Teme: mađarska tradicija, folklor, jezik

Napomena:

Površina: 584

Tiraž: 0

Naslov: Ispod festivalске дуге

Strana: 12

Испод фестивалске дуге

Међу фаворитима филмови Илдико Ењеди, Себастијана Лелија, Сали Потер, Акија Каурисмакија, Ањешке Холанд и Фолкера Шлендорфа

67. БЕРЛИНАЛЕ

Дубравка Лаквић

Берлин – У главном такмичарском програму овогодишњег Берлинала имало се шта завољети. Рецимо, филм „На телу и души“ мађарске редитељке Илдико Ењеди („Мој двадесети век“), који је приказан на самом почетку, а још увек одјекује као ексцентрична, изненађујућа и неочекивана романса кроз коју ова сценаристкиња и редитељка дели са публиком своја размишљања о људском стању, о томе како живимо свој живот и како се (за) волимо.

Филм почиње загонетно, снимцима два јелена у снежној шуми, дивним бићима која се враћају у прекидима. Затим нас Ењедијева води у клинику и упознаје са два лика са очигледним тешкоћама у комуникацији. Са љутљивим, мршавим рачуновођом Ендрео парализоване руке и усамљеном санитарном инспекторком Маријом која такође једва проговара. Овакви филмски јунаци пролазе незаинтересовани једно поред другог сваки дан. Све док психолог компаније током рутинског интервјуа запослених не открије да њих двоје из ноћи у ноћ сањају идентичне снове – о два грациозна јелена који се нежно воле у снежној шуми. Од тог тренутка почиње чудесна мелодрама у којој два јунака, наизглед непогодна за међусобну љубав, не могу да игноришу интимност коју тако лако деле у сновима. Ту почиње и ауторкино истра-

живање могућности да се складан однос успостави и усред бела дана. Леп филм који се с лакоћом пробио у сам врх овогодишњих фаворита. Филм „На телу и души“ Илдико Ењеди откупљен је за приказивање у Србији.

И чилеански филм „Фантастична жена“ Себастијана Лелија („Дјорија“) освојио је срца и гледалаца и критике као необичајена љубавно-животно-трагичарска прича између трансродне особе Марине и средовечног мушкарца који ће напрасно умрети од анеуризме. Његова изненадна смрт покренуће лавину породичних оптужби на рачун Марине и њеног пола, отвара се Пандорина кутија предрасуда, заблуда и мржње с којом ће ова нежна и болним губитком скрхана жена заробљена у мушком телу морати да се носи. У „Фантастичној жени“ сву пажњу прикупља зачудна глумица Данијела Вега која супериорно портретише лик Марине, не остављајући никог равнодушним.

Много радости донели су и филмови „Забава“ („Party“) британске редитељке Сали Потер и „Друга страна наде“ култног финског аутора Акија Каурисмакија. Оба се могу дефинисати и као веома успеле и допадљиве политичке сатире, које повремено маме и на грехотан смех.

Изврсно написан и вансеријски глумљен црно-бели филм Сали Потер снажно је ослоњен на језик позоришта. Камерна, сатирично-хуморно-самоиронијско-интелектуална драма врти се око једне интимне кућне забаве коју је приредила Ценет (Кристин Скот Томас) како би прославила свој

Из филмова „На телу и души“, „Друга страна наде“ и „Повратак у Монтаук“

политички успон и именоване на позицију министра у сенци. Ту је њен, наизглед, прилично оронули супруг – професор (Тимоти Спал), цинична сестра (изванредна Патриша Кларксон), са немачким мужем залућеним будизмом и психологијом (Бруно Ганц), чувена професорка лезбијка (Емили Мортимер) са својом девојком и берзански мешетар на кокаину (Килијан Марфи), са пиштољем сакривеним у прескупом оделу и сазнањем да га жена, која сваки час треба да стигне, вара. И то управо са политичарским оронудим мужем. И тако је Сали Потер завртела прави рингшипил тајни и лажи које чеховљевски враћајући излазе на површину. И тако је глумачки ансамбл добио прилику да заблуста у креативном творењу ликовова који су за дуго памћење. Сасвим је могуће и за колективну берлинску награду.

Каурисмакијева „Друга страна на-

де“ на изврстан начин тематски поставља оно што је овај аутор аутентичне и доследне филмске естетике започео у филму „Авр“. Тема је, дакле, избегличка. Само што су уместо афричких, сада у центру сиријске избеглице. Тачније, један Сиријац чија ће глава промолгати из утљене прашице товарног брода који је управо упловио у хелсиншку луку. Сиријац тражи политички азил, финско Министарство спољних послова га одбија јер процењује да ситуација у Алепу, из којег је стигао, није толико драматична, те сиротом Каледу не преостаје ништа друго до да бежи и да се скрива. У једном ресторану на периферији града у којем постаје део необичне, типично каурисмакијевски ишчашене галерије ликовова, својеврсне утопијско-хармоничне угостиољске уније, кроз коју аутор показује своје чврсто веровање да свет може бити и боље и лепше место за живот.

Само да се Каледу није догодио тај крвави сусрет са припадницима неонацистичке групе припадника такозване Армије за ослобођење Финске.

Међу боље такмичарске филмове свакако спада и „Покот“ („Траг звери“), промућурни трилер легендарне пољске редитељке Ањешке Холанд (пријатељице Рајка Грлића и Срђана Карановића са којима је студирала у Прагу), рађен према крими-роману савремене пољске књижевнице Олге Токарчук. Ексцентрична хероинка која живи у осами на рубу шуме, кренуће у крвави поход, у серијал гротескних убистава како би казнила кривце за страдање вољеног пса. На њеном нишану нашли су се начелник, шеф полиције, бизнисмен, али и локални свештеник. Заједничко свим њеним жртвама јесте то што су сви ловци, а лов је у филму Холандове метафора за културу силе. За однос према природи и према слабијима од себе. На Ањешкином „нишану“ је и католичка црква која, кроз лик свештеника што тврди да се оно библијско „Не убиј“ не односи на животиње већ само на људе, даје легитимитет културне силе.

Овој групи до сада најбољих филмова 67. Берлинала јуче се прикључио и „Повратак у Монтаук“ са продуцентским и редитељским потписом славног немачког аутора Фолкера Шлендорфа, са Стеланом Скарсгардом и Нином Хос у главним улогама. Прави, класични филм са добро развијеном причом о гостовању немачког писца у Њујорку, са мотивима људске среће и бола који стиже са сећањима на изгубљену љубав и на све оно неучињено због чега постоји кајање. И филм Фолкера Шлендорфа откупљен је за приказивање у Србији.

Берлински фестивал се ближи крају и тренутку када ће редитељ Пол Верховен, као председник жирија, прогласити добитника овогодишњег „Златног медведа“.

